

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 17.9.2008
KOM(2008) 563 v konečném znění

2008/0183 (CNS)

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky a nařízení (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), pokud jde o rozdělování potravin nejchudším osobám ve Společenství

{SEK(2008) 2436}

{SEK(2008) 2437}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Nařízení Rady (EHS) č. 3730/87 stanoví obecná pravidla pro dodávky potravin z intervenčních zásob organizacím pověřeným jejich rozdělením nejchudším osobám ve Společenství. Dotčené nařízení bylo později zrušeno a začleněno do nařízení, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“).

Po více než dvou desetiletích se ukázalo, že intervenční zásoby, které Společenství poskytuje, jsou pro nejchudší osoby spolehlivým zdrojem potravinové pomoci. Po postupném rozšiřování, jež významně zvýšilo počet potřebného obyvatelstva ve Společenství, nutnost rozdělování potravin vzrostla. V roce 2006 tento režim podpory využilo více než 13 milionů osob. Zvyšující se ceny potravin navíc nepříznivě ovlivňují zajišťování potravin pro nejchudší osoby a rovněž zvyšují náklady na poskytování potravinové pomoci.

Mezi cíle společné zemědělské politiky (SZP) podle čl. 33 odst. 1 Smlouvy patří stabilizace trhů a zajištění dodávek spotřebitelům za rozumné ceny. Plány rozdělení potravin provedené v rámci dotčeného režimu během let přispěly k dosažení obou cílů a prostřednictvím snížení nedostatečného zajišťování potravin pro nejchudší osoby ve Společenství se ukázaly být nezbytným nástrojem, jenž přispívá k zajištění široké dostupnosti potravin v rámci Evropské unie a zároveň snižuje intervenční zásoby.

V posledních letech byla SZP významně přepracována a důraz se přesunul z hlavního cíle, kterým bylo zvýšení produktivity, ke zlepšení dlouhodobé udržitelnosti zemědělství. V této souvislosti byla intervence jako regulační nástroj u některých plodin, jako je olivový olej, cukr a kukuřice úplně odstraněna a u zbývajících opět plní svoji původní úlohu bezpečnostní sítě. V důsledku této skutečnosti se během let významně zvýšila míra závislosti programu Společenství na tržních nákupech potravin.

Ve svém prohlášení ze dne 4. dubna 2006 o zásobování schválených dobročinných organizací za účelem provádění evropského programu potravinové pomoci určené nejchudšímu obyvatelstvu vyjádřil Evropský parlament své obavy o budoucnost evropského programu potravinové pomoci určené pro nejchudší osoby, a s vědomím nezbytnosti uspokojit jejich potravinové potřeby vyzval Komisi a Radu, aby evropský program potravinové pomoci zachovaly.

Nedávno, dne 22. května 2008, přijal Evropský parlament usnesení o vzrůstajících cenách v EU a v rozvojových zemích, ve kterém zdůraznil základní povahu práva na potravu a potřebu zlepšit nepřetržitý přístup všech osob k aktivnímu a zdravému životu.

Komise si již uvědomila důležitost tohoto režimu ve sdělení „Řešení problému rostoucích cen potravin – Pokyny k opatřením EU“ ze dne 20. května 2008. Předseda Evropské komise ve svém projevu před Parlamentem dne 18. června 2008 uvedl, že Komise u této iniciativy předpokládá navýšení rozpočtu o dvě třetiny.

- Konzultace zúčastněných stran a posouzení dopadů

Veřejná konzultace prostřednictvím internetu na téma programu Společenství pro rozdělování potravin vyvolala značný ohlas a reakce na pokračování programu Společenství pro

rozdělování potravin vyjadřovaly naprostou podporu. Dobročinné organizace, které se rozdělováním v členských státech zabývají, měly vyjádřit své návrhy na dvou seminářích, které se konaly 11. dubna a 15. července 2008, a vnitrostátní orgány představily své pohledy na provádění programu v rámci řídicího výboru Společné organizace zemědělských trhů.

V souladu se závazkem vytvářet lepší právní předpisy Komise posoudila dopad čtyř proveditelných možností: „Status quo“, kde by intervenční zásoby zůstaly jediným stálým zdrojem potravin; „intervenční zásoby doplněné tržními nákupy“, což spočívá v odběrech z intervenčních zásob, jsou-li k dispozici, doplněných o tržní nákupy; „pouze tržní nákupy“, kde by použití intervenčních zásob již nebylo možné; a „ukončení rozdělování potravin“, kde by byl program rozdělování potravin buď postupně zastaven nebo rovnou ukončen. Podle posouzení dopadů by uvedené cíle nejlépe splnila druhá a třetí možnost.

2. PRVKY NÁVRHU

V této souvislosti Komise navrhuje přezkoumání programu rozdělování potravin na základě následujících prvků:

- **Dva zdroje zásobování.** Potraviny je možné získat buď z intervenčních zásob nebo z trhu. Posledně jmenovaná možnost by už nebyla limitována na situace dočasné nedostupnosti intervenčních zásob. Avšak tam, kde jsou vhodné intervenční zásoby k dispozici, dostane jejich použití přednost.
- **Širší nabídka rozdělovaných potravin.** Aby se zlepšila vyváženost živin u potravin poskytovaných v rámci programu, nebudou se již rozdělované výrobky omezovat pouze na ty, na něž se vztahuje intervence. Volbu potravin by prováděly orgány členských států na základě kritérií výživy a rozdělování by bylo řešeno ve spolupráci s partnery občanské společnosti.
- **Dlouhodobé hledisko.** Činnosti rozdělování potravin vyžadují dlouhodobé plánování a pečlivou přípravu ze strany příslušných vnitrostátních orgánů a partnerů občanské společnosti. Plán Společenství pro rozdělování potravin by byl zřízen na tři roky, což by zvýšilo jeho efektivitu. Množství pomoci na druhý a třetí rok by bylo pouze orientační a muselo by být později potvrzeno rozpočtovým orgánem.
- **Jasnější priority.** Členské státy by založily své požadavky na pomoc na vnitrostátních programech rozdělování potravin a stanovily by své cíle a priority pro rozdělování potravin těm nejchudším.
- **Spolufinancování.** Zavedení spolufinancování by bylo základem pro soudržnost tohoto programu, zajistilo by řádné plánování a posílilo součinnost. Hladké zavedení a nepřetržitá vysoká míra čerpání fondu by se zajistily díky nastavení podílu spolufinancování Společenství u plánu na roky 2010/12 na 75 % a na 85 % u členských států Soudržnosti. Podíl spolufinancování Společenství by pak na roky 2013/2015 činil 50 %, resp. 75 %.
- **Intenzivnější sledování a předkládání zpráv.** Počet povinností podávat zprávy na různých úrovních by se zvýšil a patřila by mezi ně i zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě nejpozději k 31. prosinci 2012.

3. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Navrhovaná pravidla jsou určena k provádění nových ustanovení režimu rozdělování potravin nejchudším osobám ve Společenství. Nový režim bude spolufinancován Společenstvím, proto je nezbytná změna čl. 3 odst. 1 nařízení (ES) č. 1290/2005. Tato pravidla nebudou mít na rozpočet vliv. Dopad na rozpočet začne spolu s programem distribuce potravin na rok 2010 a bude určen během přípravné fáze programu.

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky a nařízení (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), pokud jde o rozdělování potravin nejchudším osobám ve Společenství

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 37 uvedené smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu¹,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Rady (EHS) č. 3730/87 ze dne 10. prosince 1987, kterým se stanoví obecná pravidla pro dodávky potravin z intervenčních zásob organizacím pověřeným jejich rozdělením nejchudším osobám ve Společenství², které bylo následně zrušeno a začleněno do nařízení Rady (ES) č. 1234/2007³, poskytovalo po více než dvě desetiletí spolehlivý zdroj potravin k rozdělování těm nejchudším osobám ve Společenství.
- (2) Mezi cíle společné zemědělské politiky (SZP) podle čl. 33 odst. 1 Smlouvy patří vedle stabilizace trhů zajištění toho, že se dodávky dostanou ke spotřebitelům za rozumné ceny. Plány rozdělování potravin prováděné v rámci dotčeného režimu po léta úspěšně přispívaly k dosažení obou cílů a snižováním potravinové nejistoty pro nejchudší osoby ve Společenství prokázaly, že jsou významným nástrojem, který napomáhá k široké dostupnosti potravin v rámci Společenství a zároveň snižuje intervenční zásoby.
- (3) Evropský parlament ve svém prohlášení ze dne 4. dubna 2006 o zásobování schválených dobročinných organizací za účelem provádění evropského programu potravinové pomoci určené nejchudšímu obyvatelstvu⁴ uvedl, že evropský program potravinové pomoci určené nejchudšímu obyvatelstvu se osvědčil a stal se pro miliony

¹ XX

² Úř. věst. L 352, 15.12.1987, s. 1.

³ Úř. věst. L 299, 16.11.2007, s. 1.

⁴ Úř. věst. C 293 E, 2.12.2006, s. 170.

Evropanů životně důležitým. Navíc vyjádřil své obavy o budoucnost evropského programu potravinové pomoci určené nejchudším osobám a s vědomím nezbytnosti uspokojit jejich potravinové potřeby vyzval Komisi a Radu, aby mimo jiné evropský program potravinové pomoci zachovaly.

- (4) Postupné rozšiřování Společenství zvýšilo potenciální počet příjemců režimu potravinové pomoci ve Společenství. Zvyšující se ceny potravin současně nepříznivě ovlivnily zajišťování potravin pro nejchudší osoby a zvýšily náklady na poskytování potravinové pomoci. Proto režim, který byl původně vytvořen nařízením (EHS) č. 3730/87, nabyl během let na významu. Je tedy nezbytné v režimu na úrovni Společenství pokračovat a podle měnícího se rozvoje trhu jej dále upravovat.
- (5) Stávající režim rozdělování potravin spočívá v distribuci výrobků z intervenčních zásob Společenství, dočasně doplňovaných tržními nákupy. Postupné reformy SZP a příznivý rozvoj výrobních cen nicméně vyústily ve výrazné snížení intervenčních zásob a sortimentu dostupných výrobků. V důsledku této skutečnosti by se zdrojem zásob pro dotčený režim měly rovněž stát tržní nákupy, aby vhodným způsobem doplňovaly intervenční zásoby tam, kde nejsou dostupné.
- (6) Režim Společenství nemůže být jediným řešením rostoucí potřeby potravinové pomoci ve Společenství. Pro zajišťování potravin jsou stejně důležité vnitrostátní politiky prováděné veřejnou správou a mobilizace občanské společnosti. Režim Společenství se silným prvkem soudržnosti však může posloužit jako model rozdělování potravin nejchudšímu obyvatelstvu, může pomoci vytvořit součinnost a povzbudit veřejnost a soukromé iniciativy, jejichž cílem je lepší zajišťování potravin pro potřebné obyvatele. Vzhledem ke geografickému rozptýlení omezených dostupných intervenčních zásob v členských státech může dále přispět k jejich lepšímu využití. Režim Společenství by se tedy neměl dotknout žádné podobné vnitrostátní politiky.
- (7) Za účelem plného využití soudržného rozměru režimu Společenství a posílení tím vytvořené součinnosti a za účelem zajištění řádného plánování by se mělo zajistit, aby členské státy spolufinancovaly program rozdělování potravin. Měly by být zajištěny maximální podíly spolufinancování Společenství a finanční příspěvek Společenství by měl být přidán na seznam opatření způsobilých pro financování z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) stanovených v čl. 3 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1290/2005⁵. Vyšší míra spolufinancování by se měla použít v prvních letech žádosti o pozměněný program, aby se tak zajistila nepřetržitá vysoká míra čerpání prostředků, postupné zavádění spolufinancování, a byl by tak umožněn hladký přechod a bez přerušení režimu z důvodu možného nedostatku zdrojů.
- (8) Podíl příspěvku z EZZF by měl být nastaven tak, aby odrážel situaci v členských státech, jež jsou pro financování z Fondu soudržnosti způsobilé, jak je uvedeno v příloze I rozhodnutí Komise 2006/596/ES⁶ nebo v příslušných následujících rozhodnutích, aby se posílila ekonomická a sociální soudržnost Společenství.

⁵ Úř. věst. L 209, 11.8.2005, s. 1.

⁶ Úř. věst. L 243, 6.9.2006, s. 47.

- (9) Zkušenosti prokázaly, že pokud jde o řízení dotčeného režimu, jsou žádoucí jistá zlepšení, zejména pak poskytnutí dlouhodobého výhledu prostřednictvím víceletých plánů členským státům a pověřeným organizacím. Komise by tedy měla pro provedení režimu stanovit tříleté plány založené na žádostech členských států, které sdělí Komisi, a na ostatních informacích, jež bude Komise považovat za důležité. Členské státy by měly založit své žádosti o potravinové výrobky, které mají být v rámci tříletého plánu rozděleny, na vnitrostátních programech rozdělení potravin a stanovit své cíle a priority pro rozdělování potravin těm nejchudším osobám. Komise by pro přidělení dostupných prostředků měla určit objektivní metodologii.
- (10) Nařízení (ES) č. 1290/2005 a nařízení (ES) č. 1234/2007 by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

V čl. 3 odst. 1 nařízení (ES) č. 1290/2005 se doplňuje nové písmeno g), které zní:

- „g) finanční příspěvek Společenství na rozdělování potravin nejchudším osobám ve Společenství podle článku 27 nařízení (ES) č. 1234/2007.“.

Článek 2

Nařízení (ES) č. 1234/2007 se mění takto:

- 1) Článek 27 se nahrazuje tímto:

„Článek 27

Rozdělování potravin nejchudším osobám ve Společenství

1. Produkty z intervenčních zásob mohou být využívány nebo se potravinové produkty zakoupí na trhu tak, aby potravinové produkty mohly být prostřednictvím organizací určených členskými státy rozděleny nejchudšímu obyvatelstvu ve Společenství.

Potravinové produkty se zakoupí na trhu pouze v případě, že nebudou k dispozici intervenční zásoby vhodné pro režim rozdělování potravin.

2. Členské státy, které si přejí účastnit se uvedeného režimu, sdělí Komisi informace o vnitrostátních programech rozdělování potravin, včetně požadavků na množství potravinových produktů, které mají být během tříletého období rozděleny, a ostatní příslušné informace.
3. Režim uvedený v odstavci 1 se zakládá na tříletém plánu vypracovaném Komisí na základě požadavků, jež členské státy sdělily v souladu s odstavcem 2, a ostatních informací, jež Komise považuje za důležité.

Tříletý plán stanoví roční finanční přiděly Společenství pro každý členský stát

a Komise určí minimální roční finanční příspěvky členských států v souladu s metodou, která bude stanovena prováděcími pravidly přijatými v souladu s čl. 43 písm. g). Přidělení prostředků na druhý a třetí rok programu jsou orientační. Členské státy, které se režimu účastní, každoročně potvrdí požadavek uvedený v odstavci 2. Na základě těchto potvrzení Komise každý následující rok v rámci položek, jež jsou v rozpočtu k dispozici, rozhodne o definitivním přidělení prostředků.

Tříletý plán lze upravit v souvislosti s jakýmkoliv souvisejícím vývojem, jež má na provádění programů rozdělování potravin vliv.

4. Organizacemi určenými členskými státy podle odstavce 1 nemohou být obchodní podniky.

Potravinové produkty uvedené v odstavci 1 se pověřeným organizacím přenechávají zdarma.

Rozdělování potravinových produktů nejchudšímu obyvatelstvu se uskutečňuje:

- a) zdarma nebo
 - b) za cenu, která v žádném případě nepřekročí výši odůvodněných nákladů vzniklých určeným organizacím při této činnosti, jež se liší od nákladů, jež mohou být uhrazeny podle odst. 6 druhého pododstavce písm. b).
5. Členské státy, které se režimu účastní:
 - a) předloží Komisi roční zprávu o provádění režimu;
 - b) včas Komisi informují o vývoji, jež má na provádění programů rozdělování potravin vliv.
 6. Způsobilé náklady v rámci režimu jsou:
 - a) náklady na produkty uvolněné z intervenčních zásob, které se účtují za intervenční cenu, za účelem zohlednění kvality případně upravené o koeficienty;
 - b) náklady na produkty zakoupené na trhu.

Způsobilé podle čl. 43 písm. g) lze uznat:

- a) náklady na přepravu potravinových produktů uvedených v odstavci 1 k určeným organizacím;
- b) náklady na přepravu potravinových produktů a správní náklady, vzniklé určeným organizacím, které jsou s prováděním režimu přímo spojeny.

7. Společenství spolufinancuje způsobilé náklady v rámci režimu.

Výše spolufinancování ze strany Společenství nesmí přesáhnout:

- a) u tříletého plánu, který začíná 1. ledna 2010, 75 % způsobilých nákladů, nebo 85 % způsobilých nákladů ve členských státech, jež jsou způsobilé pro financování z Fondu soudržnosti na období 2007–2013 podle přílohy I rozhodnutí Komise 2006/596/ES*;
- b) u dalších tříletých plánů 50 % způsobilých nákladů nebo 75 % způsobilých nákladů ve členských státech, jež jsou způsobilé pro financování Fondu soudržnosti na období 2007–2013 podle přílohy I rozhodnutí 2006/596/ES.

8. Režimem Společenství není dotčený žádný vnitrostátní program, který dodržuje právní předpisy Společenství, a prostřednictvím kterého jsou potravinové produkty rozdělovány nejchudším osobám.“

* Úř. věst. L 243, 6.9.2006, s. 47.“

2) V čl. 43 se písm. g) a h) nahrazují tímto:

- „g) režim rozdělování potravin nejchudším osobám ve Společenství podle článku 27, včetně pravidel pro finanční a rozpočtové řízení, převody intervenčních produktů mezi členskými státy a způsobilé náklady a pro koeficienty uvedené odst. 6 prvním pododstavci písm. a) uvedeného článku;
- h) vypracování a úpravy tříletých plánů podle čl. 27 odst. 3, včetně rozhodnutí Komise o konečných finančních přidělech;“

3) V článku 184 se doplňuje nový bod 9), který zní:

- „9) nejpozději do 31. prosince 2012 Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění režimu rozdělování potravin nejchudším osobám ve Společenství podle článku 27 a všechny příslušné návrhy.“.

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost sedmým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se na tříleté plány zahájené ode dne 1. ledna 2010 nebo později.

Pro plán rozdělení na rok 2009 se použijí ustanovení pozměněná podle článků 1 a 2 ve znění před vstupem tohoto nařízení v platnost.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne [...].

Za Radu

předseda/předsedkyně

FINANČNÍ VÝKAZ

DATUM:

1. ROZPOČTOVÝ OKRUH: 05 02 04 01		POLOŽKY 2008: 307 mil. EUR		
2. NÁZEV: Nařízení Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky a nařízení (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“)				
3. PRÁVNÍ ZÁKLAD: Článek 37 Smlouvy o založení Evropského společenství				
4. CÍLE: Provádění nových ustanovení režimu rozdělování potravin nejchudším osobám				
5. FINANČNÍ DOPADY	OBDOBÍ 12 MĚSÍCŮ (v milionech EUR)	BĚŽNÝ FINANČNÍ ROK 2008 (v milionech EUR)	NÁSLEDUJÍCÍ FINANČNÍ ROK 2009 (v milionech EUR)	
5.0 VÝDAJE - FINANCOVANÉ Z ROZPOČTU ES (NÁHRADY/INTERVENCE) - VNITROSTÁTNÍCH ORGÁNŮ - JINÝCH SUBJEKTŮ	-	-	-	
5.1 PŘÍJMY - VLASTNÍ ZDROJE ES (DÁVKY/CLA) - VNITROSTÁTNÍ	-	-	-	
	2010	2011	2012	2013
5.0.1 ODHADOVANÉ VÝDAJE	a)	-	-	-
5.1.1 ODHADOVANÉ PŘÍJMY	-	-	-	-
5.2 METODA VÝPOČTU: -				
6.0 MŮŽE BÝT PROJEKT FINANCOVÁN Z POLOŽEK ZAČLENĚNÝCH V PŘÍSLUŠNÉ KAPITOLE STÁVAJÍCÍHO ROZPOČTU?		ANO/NE		
6.1 MŮŽE BÝT PROJEKT FINANCOVÁN PŘEVODEM MEZI KAPITOLAMI STÁVAJÍCÍHO ROZPOČTU?		ANO/NE		
6.2 BUDE POTŘEBA DODATEČNÝ ROZPOČET?		ANO/NE		
6.3 BUDE POTŘEBA ZAČLENIT POLOŽKY DO BUDOUCÍCH ROZPOČTŮ?		ANO/NE		
POZNÁMKY: a) Cílem navrhovaných pravidel je provádění nových ustanovení režimu rozdělování potravin nejchudším osobám ve Společenství. Nový režim bude spolufinancován Společenstvím, proto se doplňuje čl. 3 odst. 1 nařízení (ES) č. 1290/2005. Tato pravidla sama o sobě nebudou mít na rozpočet žádný vliv. Dopad na rozpočet začne spolu s programem rozdělování potravin na rok 2010 a bude určen během přípravné fáze programu.				